

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Europos gynybos veiksmų planas“

(COM(2016) 950 final)

(2017/C 288/08)

Pranešėjas: **Christian MOOS**Bendrapranešėjis: **Jan PIE**

Konsultavimasis	2017 1 27
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsnis
Atsakingas skyrius	Pramonės permainų konsultacinė komisija (CCMI)
Priimta CCMI	2017 04 07
Priimta plenarinėje sesijoje	2017 5 31
Plenarinė sesija Nr.	526
Balsavimo rezultatai (už/prieš/susilaikė)	104/1/7

1. Išvados ir pasiūlymai

1.1 Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas pritaria Europos gynybos sąjungos kūrimui ir remia Europos gynybos veiksmų planą, įskaitant bendro Europos gynybos fondo sukūrimą.

1.2 EESRK ragina siekti didelės kokybinės pažangos Europos bendradarbiavime gynybos srityje, nes ES gynybos rinka ir pramonė yra pernelyg susiskaidžiusios, o tai lemia neefektyvias išlaidas, dubliavimąsi, sąveikumo stoką ir technologines spragas.

1.3 EESRK pritaria tikslui pasirinktose ypatingos svarbos pajėgumų ir technologijų srityse siekti strateginio autonomiškumo. NATO tebėra Europos kolektyvinės gynybos pagrindas.

1.4 ES turėtų toliau vykdyti iš esmės prevencinę ir daugiašalę diplomatiją. Vis dėlto kariniai pajėgumai yra svarbus Visuotinės Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijos įgyvendinimo elementas.

1.5 EESRK konstatuoja, kad bendrų gynybos pajėgumų plėtojimo *sine qua non* yra Europos gynybos srities pramoninės ir technologinės bazės, įskaitant itin kvalifikuotą darbo jėgą, stiprinimas.

1.6 EESRK labai pritaria, kad ypač daug dėmesio būtų skirta tam, kad į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą gynybos tikslais būtų įtrauktos MVĮ.

1.7 ES fondų lėšomis galima remti inovacijas technologijų srityse, kuriose tapo sunku arba visiškai neįmanoma aiškiai atskirti karinių ir ne karinių tikslų.

1.8 EESRK nepritaria *sensu stricto* esamų ekonominiams arba socialiniams tikslams naudojamų fondų atvėrimui gynybos tikslams. ESIF reglamento tikslai, ESI fondai ir COSME programa, taip pat EIB investicijos skirti ne kariniams tikslams.

1.9 EESRK atmėta specialią nuostatą dėl nacionalinių biudžetų išteklių skyrimo gynybai pagal Stabilumo ir augimo paktą. Pastaroji turi būti vertinama atsižvelgiant į visos ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimą, o ne tik vieno jos sektoriaus. Išlaidos gynybai neturėtų mažinti viešųjų finansų stabilumo.

1.10 EESRK pritaria idėjai sukurti Gynybos fondą su atskiromis mokslinių tyrimų ir pajėgumų finansavimo kryptimis. Tačiau ES biudžetą reikia padidinti, nes skiriant lėšas gynybos mokslinių tyrimų finansavimo kryptims negalima mažinti kitų sektorių moksliniams tyrimams skiriamų lėšų. EESRK palankiai vertina tai, kad pajėgumų finansavimo kryptims lėšos būtų skiriamos vien tik iš nacionalinių įnašų. Valstybių narių vykdomo su gynyba susijusių produktų išigijimo negalima finansuoti iš ES biudžeto.

1.11 EESRK palankiai vertina idėją sukurti koordinavimo komitetą. Galutinius šio komiteto sprendimus turi priimti civiliniai politiniai atstovai.

1.12 EESRK pritaria Komisijos raginimui visapusiškai taikyti Direktyvas dėl viešųjų pirkimų ir dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo ES viduje⁽¹⁾. Norint užtikrinti, kad, pirmiausia, su gynyba susijusių produktų siuntimo direktyva būtų išnaudota kuo geriau, dar reikia daug ką nuveikti.

1.13 EESRK pritaria idėjai parengti bendrus standartus ginklams ir dvejojo naudojimo prekėms, stengiantis nedubliuoti esamų, ypač NATO, standartų.

1.14 Ginklų eksportą reikėtų apriboti – ginklus eksportuoti tik strateginiams partneriams ir sąjungininkams, taip pat reikia vykdyti griežtą demokratinę šio eksporto kontrolę.

2. Bendrosios pastabos

2.1 Europos kaimynystėje vyksta nemažai konfliktų, pavyzdžiui, pilietinis karas Sirijoje. Vienas tiesioginių šių konfliktų padarinių yra 2015–2016 m. vykstanti priverstinė gyventojų migracija į visas pasaulio šalis. Rusijai aneksavus Krymą ir įsitraukus į ginkluotą konfliktą rytinėje Ukrainos dalyje, pažeistas nepriklausomos valstybės teritorinis vientisumas, taigi, pažeista tarptautinė teisė. Šiaurės Afrika ir Artimieji Rytai išlieka nestabilūs regionai, juose iškilusi valstybių žlugimo rizika. Tuo pačiu metu Europa ir Artimieji Rytai, regis, nebėra viena pagrindinių JAV saugumo politikos dalių. Kyla vis didesnė rizika, kad Europa atsidurs pasaulinių reikalų periferijoje ir transatlantiniai partneriai ims žvelgti į Europą kaip į našta.

2.2 Atsižvelgdama į šias geostrategines aplinkybes ir saugumo raidą, Europa privalo stiprinti savo saugumo ir gynybos pajėgumus. Labai svarbu aiškiai suprasti bendrus Sąjungos strateginius tikslus, bet kol kas jų nėra ir juos reikia skubiai nubrėžti. Tai būtina sąlyga, norint nustatyti, kokius bendrus ir nacionalinius pajėgumus reikia stiprinti tvaria Europos gynybos, technologine ir pramonine baze.

2.3 EESRK primena nuomonėse CCMI/116 (2013 m.) ir CCMI/100 (2012 m.) jau išdėstytus prašymus⁽²⁾. ES pasaulinėje strategijoje⁽³⁾ ir įgyvendinimo plane saugumo ir gynybos srityje⁽⁴⁾ taip pat pateikta svarbių išvalgų tuo klausimu. EESRK nuomone, svarbu, kad jie būtų įgyvendinami nuosekliai, laikantis ES ir NATO 2016 m. liepos mėn. bendros deklaracijos nuostatų, taip pat Jungtinių Tautų kolektyvinio saugumo principo.

2.4 EESRK mano, kad norint garantuoti laisvę ir taiką Europoje, didinti Europos kaimyninių valstybių stabilumą, kad jose būtų puoselėjamos tokios ES vertybės, kaip pagrindinės žmogaus teisės, taip pat norint turėti galimybę sėkmingai remti JT pasaulines taikos palaikymo priemones, reikia nedelsiant optimizuoti Europos civilinės prevencijos ir karinės gynybos pajėgumus.

2.5 Todėl EESRK ragina didinti Europos bendradarbiavimo gynybos srityje kokybę. Komitetas palaiko idėją naudojantis ES „nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo mechanizmu“, tuo tikslu numatytu ES sutarties 42 straipsnio 6 dalyje ir 46 straipsnyje, sukurti Europos gynybos sąjungą (EGS) ir palankiai vertina Europos gynybos veiksmų planą, taip pat palankiai vertina pasiūlymą sukurti bendrą Europos gynybos fondą ir mano, kad tai svarbus žingsnis.

⁽¹⁾ 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/43/EB dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo Bendrijoje sąlygų supaprastinimo (OL L 146, 2009 6 10, p. 1); 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76).

⁽²⁾ Taip pat žr. EESRK nuomonės *Gynybos pramonė: pramonės, inovacijų ir socialiniai aspektai* (OL C 299, 2012 10 4, p. 17) ir *Europos gynybos sektoriaus stiprinimo strategija* (OL C 67, 2014 3 6, p. 125).

⁽³⁾ EESRK nuomonė „Naujoji ES užsienio ir saugumo politikos strategija“ (nuomonė savo iniciatyva) (OL C 264, 2016 7 20, p. 1).

⁽⁴⁾ 2016 m. lapkričio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvados dėl saugumo ir gynybos (14149/16).

2.6 EESRK sutinka su Komisijos kritika, kad gynybos rinka yra pernelyg susiskaidžiusi, o tai lemia neefektyvias išlaidas, dubliavimąsi, sąveikumo stoką ir technologines spragas.

2.7 Dauguma ES valstybių narių yra raginamos konsoliduoti savo viešuosius biudžetus, nes neefektyvaus viešųjų lėšų naudojimo nebegalima pateisinti. Todėl EESRK ragina ryžtingai diegti bendradarbiavimo principus. EESRK nuomone, glaudesnis bendradarbiavimas Komisijos pažymėtose prioritetinėse srityse yra tik pirmas žingsnis.

2.8 EESRK pritaria tikslui pasirinktose ypatingos svarbos pramoninių pajėgumų srityse siekti strateginio autonomiškumo. NATO tebėra Europos saugumo ir bendros gynybos pagrindas. Tai pakartota ES ir NATO bendroje deklaracijoje. Šiuo atžvilgiu svarbu, kad visi NATO nariai vykdytų jiems iškeltus reikalavimus.

2.9 EESRK pažymi, kad ne visi veiksmų plano elementai nauji, tačiau pritaria idėjai įsteigti Gynybos fondą. Vis dėlto tai labai priklauso nuo politinės valios skirti daugiau lėšų iš nacionalinių biudžetų. EESRK kritiškai vertina kai kurių valstybių narių nenorą to laikytis. Be to, Komisija turi dėti daugiau pastangų ir parengti visapusiško ES masto tiekimo saugumo režimo veiksmų gaires ir užtikrinti, kad dvi Gynybos direktyvos būtų tinkamai įgyvendintos.

2.10 Bratislavos veiksmų gairės⁽⁵⁾ yra žingsnis tinkama linkme, tačiau joje atnaujinami seni gynybos srities planai. Pirmiausia, veiksmų gairėse trūksta strateginio nuoseklumo, jose dėmesys pernelyg stipriai sutelkiamas į dabartinius migracijos krizės keliamus uždavinius ir ES išorės sienų apsaugą. Nors didelio masto gyventojų judumas iš tikrųjų yra susijęs su tam tikrais saugumo uždaviniais, šių uždavinių, jiems iškilus, neįmanoma išspręsti karinėmis priemonėmis.

2.11 Bendrų pajėgumų kūrimo *sine qua non* yra gynybos vidaus rinkos kūrimas ir plėtojimas. EESRK nuomone, Europos pramoninės bazės nebus įmanoma sustiprinti, jei kartu nebus sprendžiamas ir įgūdžių klausimas. Gynybos pramonėje visą laiką naudojamos pažangiausios technologijos, todėl jai reikalinga ypač kvalifikuota darbo jėga. Ši problema sprendžiama Europos gynybos veiksmų plane paminėta EK įgūdžių stiprinimo iniciatyva, todėl iniciatyva labai sveikintina.

2.12 Daugiau investicijų ir glaudesnis bendradarbiavimas šiame pramonės sektoriuje taip pat padeda išsaugoti darbo vietas ir didinti užimtumą. Tačiau kova su nedarbu Europoje neturėtų lemti sprendimų dėl investicijų į gynybą. Nedarbas turi būti mažinamas kitomis priemonėmis nei ginklavimasis. Europos gynybos pajėgumai turėtų būti stiprinami vadovaujantis išskirtinai strateginiais svarstymais ir nuodugniu įvertinimu, ko reikia Europai apsaugoti ir užtikrinti savo gebėjimus kurti aljansą. Tai neturi kelti grėsmės viešiesiems finansams. Ypač pažymėtina, kad ES turėtų toliau vykdyti iš esmės prevencinę ir daugiašalę diplomatinę veiklą. Vis dėlto kariniai pajėgumai yra labai svarbūs įgyvendinant Visuotinės ES strategijos saugumo ir gynybos prioritetus.

2.13 EESRK pritaria nuomonei, kad gynybos srities moksliniai tyrimai taip pat gali turėti teigiamą poveikį civilinių technologijų plėtrai ir atvirksčiai.

2.14 Kibernetinių išpuolių atveju ir vis labiau tarpusavyje susijusio vidaus bei išorės saugumo kontekste griežtos ribos tarp karinių ir nekarinių tikslų palengva išnyksta.

2.15 EESRK pabrėžia, kad moksliniai tyrimai, pavyzdžiui, kibernetinio saugumo srityje gali būti vykdomi tiek civiliniais, tiek gynybos tikslais ir galima pateikti dar daugiau pavyzdžių. Todėl akivaizdu, kad tokios inovacijos ir plėtra gali ir turi būti finansuojamos taip pat ir esamų Europos programų, pavyzdžiui, „Horizontas 2020“, lėšomis. Tačiau gynybos tikslais vykdomi moksliniai tyrimai gynybos srityje turi būti *sensu stricto* atliekami atskirai.

2.16 EESRK pritaria tam, kad Europoje būtų kuriama labiau integruota gynybos pramonė ir bendra gynybos rinka. Šis tikslas neturėtų apsiriboti pagrindinėmis gamybos šalimis. Įgyvendinant gynybos srities mokslinių tyrimų ir gynybos projektus, reikėtų pasinaudoti reikiamo suinteresuotųjų valstybių narių skaičiaus turimais pajėgumais siekiant skatinti įsipareigojimą siekti bendro tikslo.

⁽⁵⁾ Europos Vadovų Tarybos, Tarybai pirmininkaujančios valstybės ir Komisijos pirmininko 2016 m. rugsėjo 16 d. vykusiame 27 valstybių ir vyriausybės vadovų susitikime pristatyta programa, <http://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2016/09/16-bratislava-declaration-and-roadmap>.

2.17 EESRK nepitaria esamų ekonominiams arba socialiniams tikslams skirtų fondų atvėrimui gynybos tikslams ir gynybos išlaidų finansavimui pagal Stabilumo ir augimo paktą. EESRK pritaria idėjai sukurti Europos gynybos fondą ir jo lėšas naudoti tik gynybos srities moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai bei kariniams pajėgumams stiprinti. Tačiau jį taip pat reikėtų labai aiškiai atskirti nuo Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) ir nedaryti jokių išimčių, pavyzdžiui, neįtraukti Stabilumo ir augimo pakte pažymėtų „vienkartinų priemonių“.

2.18 EESRK ragina į visus būsimos gynybos sąjungos aspektus visapusiškai įtraukti Europos Parlamentą ir palaikyti nuolatinį dialogą su politikais, kariškiais ir pilietine visuomene. EESRK, kaip ES konsultacinė institucija, atstovaujanti visoms pagrindinėms Europos pilietinės visuomenės organizacijoms, turėtų būti vienas pagrindinių gynybos politikos srities partnerių.

3. Konkrečios pastabos

3.1 Europos gynybos fondo sukūrimas

3.1.1 EESRK pritaria idėjai sukurti Gynybos fondą, apimsiantį mokslinių tyrimų ir pajėgumų finansavimo kryptis. Abi kryptys turėtų visapusiškai veikti nuo 2020 m.

3.1.2 EESRK pritaria pasiūlymui atskirti šių dviejų finansavimo krypčių lėšų šaltinius. Tačiau skiriant lėšas gynybos mokslinių tyrimų finansavimo kryptčiai negalima mažinti kitų sektorių moksliniams tyrimams skiriamų lėšų. EESRK palankiai vertina tai, kad lėšos pajėgumų finansavimo kryptčiai būtų skiriamos vien tik iš nacionalinių įnašų. Kol Sąjunga neturi savų kintamų pajamų, ginkluotųjų karinių pajėgumų pirkimas išlieka valstybių narių atsakomybės sritis. Todėl ES biudžetas neturi būti naudojamas finansuoti pirkimui pagal numatomo Gynybos fondo pajėgumų finansavimo kryptį.

3.1.3 EESRK palankiai vertina planus sukurti koordinavimo komitetą. Tačiau šio komiteto sprendimus turėtų priimti tik politiniai atstovai. Karinio, pramonės sektorių ir pilietinės visuomenės atstovai gali atlikti tik patariamąsias funkcijas. Į tą komitetą būtina įtraukti Europos Parlamento atstovą ir jam suteikti balsavimo teisę.

3.1.4 Komisijos dalyvavimas bendrai finansuojamuose projektuose turėtų apsiriboti mokslinių tyrimų finansavimo kryptimi. Komisija laikotarpiui nuo 2020 m. turėtų parengti specialią, aiškiai atskirtą ES gynybos srities mokslinių tyrimų programą⁽⁶⁾. EESRK pritaria idėjai programos įgyvendinimo funkcijas perduoti Europos gynybos agentūrai (EGA).

3.1.5 EESRK pritaria idėjai vykdyti ikiprekybinius pirkimus bendradarbiaujamojo pobūdžio pirkimo sutartims sudaryti, taip siekiant sumažinti didelę atitinkamoms verslo įmonėms tenkančią šiam ūkio sektoriui būdingą investavimo riziką.

3.1.6 Reikėtų išsamiau išnagrinėti galimybes kurti civilinių ir gynybos srities mokslinių tyrimų sinergiją, tačiau civilinių mokslinių tyrimų, kuriems parama skiriama iš ES fondų („Horizontas 2020“), nederėtų vykdyti kariniais tikslais ir taip mažinti kitiems sektoriams tenkančią paramą.

3.1.7 EESRK pritaria idėjai telkti nacionalines lėšas ir iš jų kurti naujus gynybos pajėgumus. Abejotina, ar bendras tikslas pajėgumų finansavimo kryptčiai per metus skirti 5 mlrd. EUR bus pakankamas. Komitetas įsitikinęs, kad būtų naudinga atlikti parengiamuosius tyrimus ir šią orientacinę sumą išnagrinėti, kaip numatyta veiksmy plane. EESRK nuomone, metinė bendro finansavimo suma turėtų būti tokia, kad būtų galima pasiekti tikslus kurti didesnę sinergiją, sumažinti spaudimą biudžetui ir sėkmingai padidinti ir išsaugoti gynybos pajėgumus.

3.1.8 EESRK pritaria Komisijos aprašytai pajėgumų finansavimo krypties struktūrai, t. y. bendrajai sistemos struktūrai, taip pat pritaria bendro finansavimo taisyklėms ir antram lygmeniui, kurį sudarytų konkretūs bendradarbiaujančių valstybių narių projektai. Konkrečius projektus logiška aiškiai apibrėžti pagal kokybinius ir kiekybinius kriterijus, taip pat logiška, kad jie būtų finansiška vienas nuo kito nepriklausomi.

3.1.9 Pritariama idėjai sukurti nuolatinio pajėgumų finansavimo krypties kapitalo struktūrą. Atsakomybę turi prisiimti valstybės narės kaip akcininkės. EESRK atmeta specialią nuostatą dėl nacionalinių biudžetų išteklių skyrimo šiam tikslui pagal Stabilumo ir augimo paktą.

⁽⁶⁾ Europos Parlamento pranešimas dėl Europos gynybos sąjungos (2016/2052(INI)).

3.1.10 EESRK pabrėžia, kad remiantis Europos Sąjungos sutarties 41 straipsniu, ES biudžetas negali būti naudojamas karinėms operacijoms finansuoti. Be to, šio principo nepaisymas prieštarautų konkrečių valstybių narių turimai konkrečiai saugumo ir gynybos politikai (Europos Sąjungos sutarties 42 straipsnio 1 dalis).

3.2 *Investicijų į gynybos tiekimo grandines skatinimas*

3.2.1 EESRK labai pritaria, kad ypač daug dėmesio būtų skirta tam, kad į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą gynybos tikslais būtų įtrauktos MVI. ESIF, ESI fondai ir COSME programa neturėtų būti pagrindinės išlaidų ginklams finansavimo priemonės. Vis dėlto ESIF reglamento tikslai, ESI fondai ir COSME programa, taip pat EIB investicijos skirtos ne kariniams tikslams. Be to, jeigu šie fondai būtų naudojami kariniais tikslais, gynybos rinkoje kiltų dar didesnio dubliavimosi ir susiskaidymo rizika.

3.2.2 Kadangi ES reikalinga patikima ir tvari gynybos, pramoninė ir technologinė bazė, ES uždavinys yra pasirengti šią bazę finansuoti, bet netapti nepageidautinai priklausoma nuo eksporto. Ginklai turėtų būti eksportuojami tik strateginiams partneriams ir sąjungininkams, ginklų eksportas neturėtų būti grindžiamas jokiais kitais ekonominiais sumetimais, dėl kurių gali įsiziiebtį konfliktai kitose pasaulio dalyse. Šiuo metu net kai kurie sąjungininkai kelia susirūpinimą. Todėl būtina griežta demokratinė ginklų eksporto kontrolė.

3.2.3 Pritariama skatinimui kurti regioninius kompetencijos centrus. Tai reikėtų daryti pagal mokslinių tyrimų finansavimo kryptį ir specialias ketinamas parengti ES programas.

3.3 *Gynybos prekių vidaus rinkos plėtra*

3.3.1 EESRK ragina gynybos sektoriuje laikytis kruopščiai apgalvotos Europos pramonės politikos, įskaitant jai būdingus valdžios institucijų reikalavimus ir viešąjį finansavimą. Todėl EESRK pritaria Komisijos raginimui visapusiškai taikyti Direktyvas dėl viešųjų pirkimų ir dėl su gynyba susijusių produktų siuntimo ES viduje⁽⁷⁾.

3.3.2 Pagal SESV 346 straipsnį valstybės narės gynybos ir saugumo sutartims šių taisyklių gali netaikyti, jeigu to reikia svarbiausių saugumo interesams apsaugoti. Taikant direktyvas 2009/81/EB ir 2009/43/EB, šią išimtį dabar galima apriboti iki būtinausio minimumo. EESRK sutinka su kritika, kad labai didelė dalis gynybos prekių pirkimų vis dar vykdomi ne pagal ES viešųjų pirkimų taisykles, ir mato galimybių šioje srityje sutaupyti daugiau lėšų ir jas, naudojantis Gynybos fondu, investuoti efektyviau.

3.3.3 EESRK pritaria supaprastintų leidimų tvarkai, pagal kurią suteikiamas bendras leidimas karinėms prekėms siųsti bendrojoje rinkoje. Todėl Komitetas palankiai vertina paskelbtą gairių ir rekomendacijų išaiškinimą. Vis dėlto reikia dar daug nuveikti, norint užtikrinti, kad, visų pirma, su gynyba susijusių produktų siuntimo direktyva būtų išnaudota kuo geriau.

3.3.4 EESRK taip pat palankiai vertina žaliavų tiekimo saugumo tyrimus pagal Žaliavų strategiją, taip pat tyrimus dėl svarbiausių žaliavų pakeitimo. Kartu EESRK apgailestauja, kad Europos Komisija atsisakė galimybės pasinaudoti 2013 m. gruodžio mėn. suteiktais įgaliojimais ir parengti visapusiško ES masto tiekimo saugumo režimo veiksmų gaires, kurios taip pat padėtų įgyvendinti plačių politinių užmojų direktyvas dėl siuntimo.

3.3.5 EESRK sutinka, kad pagrindinis veiksmų plano tikslas turėtų būti gerai veikianti bendroji gynybos prekių rinka. Gynybos sąjunga neįmanoma be tarpvalstybinės rinkos prieigos ir atvirų tiekimo grandinių. Konkursuose pirmiausia reikia suteikti galimybę dalyvauti MVI, lemiančioms pagrindines sektoriaus inovacijas.

3.3.6 EESRK pritaria idėjai parengti bendrus standartus ir užtikrinti visišką sąveikumą ginklams ir dvejojo naudojimo prekėms, stengiantis nedubliuoti esamų, ypač NATO, standartų. Atitinkamas veiksmų gaires buvo numatyta parengti dar 2014 m.⁽⁸⁾

⁽⁷⁾ Žr. 1 išnašą.

⁽⁸⁾ 2013 m. gruodžio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos išvados (EUCO 217/13).

3.3.7 EESRK pritaria, kad reikia plėtoti patikimas, saugias, ekonomiškai efektyvias palydovinio ryšio paslaugas ES ir nacionalinės valdžios institucijoms, taip pat atitinkamai investuoti į Europos vykdomas keliones į kosmosą.

3.3.8 EESRK žino, kad iki galo neaišku, kaip sistema „Copernicus“ naudojama civiliniams ir kariniams tikslams, taip pat žino, kad karinis sektorius yra pagrindinis Europos kosmoso agentūros (EKA) partneris – kartu ją plėtoja ir kartu ja naudojasi. Šiuo atžvilgiu galima pasiekti naudingą sinergiją. Tačiau sistemos „Copernicus“ naudojimas turi būti kolektyviai įvertintas ir politiniu, ir moksliniu, ir kariniu požiūriais. Šios sistemos naudojimas kariniams tikslams negali tapti našta ES kosmoso politikai arba trukdyti sistemą naudoti civiliniams tikslams.

3.3.9 EESRK labai pritaria kibernetinio saugumo ir gynybos srities gebėjimų stiprinimui, taip pat remia civilinio ir karinio sektorių bendradarbiavimą pagal ES kibernetinio saugumo strategiją ⁽⁹⁾.

3.3.10 EESRK remia bendrą jūrų saugumo skatinimo ir civilinėje, ir karinėje srityse metodiką, taip pat pritaria tam, kad sąveikūs jūrų stebėjimo pajėgumai būtų optimizuoti.

Briuselis, 2017 m. gegužės 31 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*

⁽⁹⁾ Bendras komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategija. Atvira, saugi ir patikima kibernetinė erdvė“ (JOIN(2013) 1 *final*); Tarybos išvados dėl Komisijos ir Europos Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai bendro komunikato „Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategija. Atvira, saugi ir patikima kibernetinė erdvė“ (11357/13).